งานส่งเสริมดนตรีไทยภาคใต้ครั้งที่ 7

การประกวดดนตรีไทย ประเภทวงเครื่องสาย

จรินทร์ เทพสงเคราะห์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา มีโครงการที่จะส่งเสริมดนตรีไทยให้เป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่คนไทย โดยเฉพาะภาคใต้ ซึ่งการดนตรีไทยรู้สึกว่าจะเงียบเหงาและชบเชากว่าภาคอื่น ๆ แม้แต่ดนตรีพื้นเมืองของภาคใต้เองก็ไม่ค่อยได้รับความนิยม หรือส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เหมือนดนตรีพื้นเมืองภาคอื่น ๆ ดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจึงได้จัดให้มีการประกวดดนตรีไทยในระดับมัธยมศึกษาภาคใต้ เพื่อเป็นการช่วยปลูกฝังความรัก ความนิยมชมชอบในดนตรีไทยให้แก่เยาวชน เพื่อให้มีความตื่นตัวในทางดนตรีไทยมากยิ่งขึ้น แทนที่จะหันไปสนใจแต่ดนตรีตะวันตกด้านเดียวซึ่งเป็นที่น่าเป็นห่วงว่าต่อไปคนไทยจะไม่รู้ ไม่เข้าใจในดนตรีของตัวเอง

ดังนั้นโครงการส่งเสริมดนตรีไทยภาคใต้ จึงได้เริ่มขึ้นโดยจัดให้มีการประกวดวงดนตรีไทยประเภทเครื่องสายผสมระดับมัธยมศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ มกราคม ๒๕๒๔ โดยการริเริ่มของอาจารย์มนตรี แย้มกสิกร (ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์) ซึ่งสมัยนั้นก็ได้รับการสนับสนุนจาก รศ.ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ รองอธิการบดีมศว.สงขลา (ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์) รศ.สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์) ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา และ

(๓) สามารถพาไปไหนมาไหนได้สะดวกเล่นได้ตั้งแต่ระดับเยาวชนจนถึงบุคคลทั่วไป

(๔) เสียงในเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นไพเราะน่าฟังและมักจะใช้เดี่ยวกัน เช่น ขิม, จะเข้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวงดนตรีประเภทวงเครื่องสายนี้ เหมาะที่จะนิยมส่งเสริมให้มีการเล่นในหมู่คนทั่วไป หรือในการจัดการประกวดดนตรีประเภทวงเครื่องสาย

จรินทร์ เทพสงเคราะห์

รศ.กระแสร์ มาลยาภรณ์ (ปัจจุบันเป็นศาสตราจารย์) เป็นอย่างดียิ่ง ซึ่งผลปรากฏเป็นที่น่ายินดียิ่งเพราะเยาวชนและบุคคลทั่วไปให้ความสนใจกันมาก จึงได้มีการจัดประกวดดนตรีไทยขึ้นอีก ในทุก ๆ ปี

การประกวดวงดนตรีไทยทางมหาวิทยาลัย ได้เชิญอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดนตรีไทยมาเป็นกรรมการตัดสิน โดยกำหนดเพลงสำหรับบรรเลงประกวด ๒ เพลง คือ ทุกวงต้องบรรเลงเพลงบังคับ ๑ เพลง และเพลงเลือกอีก ๑ เพลง สำหรับผู้ชนะเลิศจะได้รับรางวัลเป็น เกียรติบัตรของมหาวิทยาลัย พร้อมกับได้ครองถ้วยพระราชทาน ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นเวลา ๑ ปี และต้องนำมามอบคืน แก่มหาวิทยาลัย ก่อนถึงวันประกวดในปีถัดไป

วงดนตรีไทยประเภท**วงเครื่องสาย**นั้นหมายถึง วงดนตรีที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรี ที่เป็นสายและ เครื่องเป่า เป็นหลัก วงเครื่องสายมีหลายชนิด แต่ที่

ประกาศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เรื่อง การรับสมัครวงดนตรีไทยเข้าประกวดเพื่อชิงถ้วยรางวัลพระราชทานเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ประจำปี ๒๕๓๐

.....

ด้วยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา กำหนดจะจัดงานส่งเสริมดนตรีไทยภาคใต้ ครั้งที่ ๗ ขึ้น เนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษา ในระหว่างวันที่ ๙-๑๑ มกราคม ๒๕๓๐ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ในงานนี้มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการประกวดดนตรีไทย ระดับนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้กิจการดนตรีไทยในภาคใต้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ลักษณะของวงดนตรีไทยที่จัดประกวด คือ

๑.๑ วงเครื่องสายผสมเครื่องคู่

๑.๒ วงปี่พาทย์ไม้นวมเครื่องคู่

๒. คุณสมบัติของวงดนตรีไทยที่เข้าประกวด

๒.๑ ผู้บรรเลงต้องเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาของโรงเรียนที่ส่งประกวด โดยมีอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการเป็นผู้รับรอง

๒.๒ ต้องเป็นวงดนตรีไทยของโรงเรียนในเขต ๑๔ จังหวัดภาคใต้

๓. วัน เวลา และสถานที่จัดประกวด

ประกวดในวันที่ ๙-๑๑ มกราคม ๒๕๓๐ ณ เวทีหอประชุมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

วงเครื่องสายผสมนี้มีผู้นิยมเล่นกันมาก เพราะมีสำเนียงไพเราะแปลกไปจากเครื่องสายธรรมดา ในการที่ได้เอาเครื่องดนตรีต่างชาติเข้ามาประสมด้วย ซึ่งเครื่องดนตรีที่นำมาประสมนั้น เวลาบรรเลงต้องปรับระดับเสียงให้เข้ากันทั้ง ๒ ฝ่าย เพื่อให้มีเสียงกลมกลืนกัน ก็นับว่าเป็นการประยุกต์เครื่องสายไทย

ในบรรดาประเภทวงดนตรีไทยนั้นนับได้ว่า วงเครื่องสายเป็นวงที่ฟังไพเราะนิ่มนวลที่สุด แต่จะบรรเลงให้ไพเราะนั้นยาก นับตั้งแต่เริ่มต้นฝึกหัด เพราะเครื่องดนตรีที่ดำเนินทำนองเพลง ล้วนแต่เป็นเครื่องสาย เพราะฉะนั้น การฝึกครั้งแรกนี้ต้องมีความอดทน มีใจรักจริง จึงจะประสบผลสำเร็จ เพราะกว่าจะปรับระดับเสียงให้ถูกต้อง ก็ใช้เวลานาน เวลาบรรเลงจะต้องปรับเสียงให้คงที่ถูกต้องเสมอ และต้องปรับให้เข้ากับเครื่องภายในวงทั้งหมด เนื่องจากเวลาบรรเลงสายมักจะหย่อน แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ก็ยังมีผู้นิยมเล่น วงเครื่องสายกันมาก อาจเป็นเพราะว่า

(๑) เครื่องแต่ละชิ้นราคาถูกกว่าเครื่องดนตรีไทยวงอื่น ๆ ผู้เล่นสามารถหาซื้อมาเล่นส่วนตัวได้

(๒) เครื่องดนตรีแต่ละชิ้นสามารถเล่นเดี่ยว หรือเล่นทั้งวงฟังได้ไพเราะ

(๓) สามารถพาไปไหนมาไหนได้สะดวกเล่นได้ตั้งแต่ระดับเยาวชนจนถึงบุคคลทั่วไป

(๔) เสียงในเครื่องดนตรีแต่ละชิ้นไพเราะน่าฟังและมักจะใช้เดี่ยวกัน เช่น ขิม, จะเข้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวงดนตรีประเภทวงเครื่องสายนี้ เหมาะที่จะนิยมส่งเสริมให้มีการเล่นในหมู่คนทั่วไป หรือในการจัดการประกวดดนตรีประเภทวงเครื่องสาย

จรินทร์ เทพสงเคราะห์